

Mycoplasma bovis, rådgivning och information 2022

Bakgrund

Mycoplasma bovis (M. bovis) kan ge allvarliga infektioner hos nötkreatur med negativ effekt på både djurhälsa, djurvälstånd och lönsamhet. Arbetet med att bromsa smittspridningen har pågått under flera år. Under 2022 har Gård & Djurhälsan i nära samarbete med Växa och Skånesemin fortsatt arbetet.

Expertgruppen

Den expertgrupp som består av veterinärer från Gård & Djurhälsan, Växa och Skånesemin, har under året arbetat med stöd till positiva mjölkbesättningar, framtagande av rådgivningsmaterial, kunskapsinsamling genom utbyte med SVA och med andra nordiska länder samt genom studieresa till Finland. Vi har även genomfört besättningsprovtagningar i tio tankmjölkspositiva besättningar.

Besättningsprovtagningarna visade att:

- Det är möjligt att ha serologiskt negativa kalvar, trots att korna är serologiskt positiva.
- Individserologi kan vara negativ, trots att tankmjölksprov är positivt vid samma tillfälle.
- Om tankmjölken var positiv hittade vi serologiskt positiva kor.
- Det finns luftvägspatogener cirkulerande bland kalvar även om det inte finns kliniska symtom. Luftvägspatogener cirkulerade hos kalvarna oavsett när på året proverna togs.
- Vi hittade inga PCR-positiva kor, även om 60 % av korna var serologiskt positiva.
- 27 % av kalvarna var serologiskt positiva, men endast 9 % var PCR-positiva (från enbart en besättning).

Enkät i kalvköpande besättningar

Under hösten 2022 genomfördes en anonym enkät bland de av Gård & Djurhälsans kunder som registrerat sig som ungnötsproducenter (353 st.) Totalt svarade 47 producenter, därmed erhöles en svarsfrekvens om 13 %. Alla levererade mer än 100 ungnöt per år, både kött- och mjölkkras. Majoriteten (39 st.) kände till M. bovis och nio besättningar hade haft konstaterad infektion. Alla av dessa uppgav att infektionen hade gett effekter på djuren i form av bland annat sjuka djur (lunginflammation, ledinflammation, mellanöroninflammation) samt ökad dödlighet. Alla hade vidtagit någon form av åtgärder med ändrade rutiner för inköp, skötsel eller behandlingar. Ingen hade byggt om. Av de nio som hade haft infektionen, svarade åtta att det även medfört andra effekter där ökade kostnader och merarbete angavs vanligast.

Handel med djur

Under året har vi haft dialog med aktörer på livdjursmarknaden. Arbetet syftar till att handel med kalvar ska omfatta tydliga kriterier för kalvarnas status gällande ålder, vikt och hälsostatus. Dessutom behöver smittstatus vara en viktig faktor vid handel med rekryteringsdjur.

Förankring och kommunikation

Vi har fortsatt med informationsspridning på Gård & Djurhälsans hemsida och tagit fram informationsmaterial om M. bovis riktat till djurhållare med nötkreatur. Vi har deltagit på kurser för veterinärer verksamma inom Smittsäkrad besättning med information om lämplig rådgivning avseende ungnöts- och dikobesättningar. Vi har varit med och arrangerat ett nordiskt möte med erfarenhetsutbyte om M. bovis. Mötet genomfördes digitalt i april och representanter från både Sverige, Norge, Danmark och Finland deltog. Vi har fortsatt förankra arbetet kring M. bovis i den branschgemensamma referensgrupp som finns. Gruppen har haft två möten under året.

Diskussion

Arbetet med M. bovis har pågått under flera år. Genom att besättningsprovtagningar kopplat till Smittsäkrad besättning införs under 2023 börjar vi nu närma oss praktiskt genomförande av en strategi som de facto kommer att kunna bromsa smittspridningen.

Det är fortsatt viktigt att besättningar som identifieras som smittade får kompetent rådgivning och inte står utan stöd i en förmodat ny situation. Detta för att kunna sätta in åtgärder för att minska risken för sjukdom och smittspridning till andra besättningar.